

SPECIAL FORCES TRAINING & CONSULTING GROUP DOO, Нови Сад, Лазе Нанчића 15, 21000 Нови Сад, Србија, ПИБ: 109712756, Матични број: 21229105, текући рачун: 160-457927-09; [tel: 38163542444](tel:38163542444)
e-mail: sftg.courses@gmail.com; www.specialforcestraininggroup.com,

П Р И Р У Ч Н И К

ПРОГРАМА ОБУКЕ И ПОЛАГАЊА ИСПИТА ЗА РУКОВАЊЕ ВАТРЕНИМ ОРУЖЈЕМ

Нови Сад, децембар 2016. године

Овлашћена здравствена установа за обављање лекарских прегледа за утврђивање здравствене способности физичких лица за држање и ношење оружја обавезна је да најкасније у року од осам дана од дана обављеног прегледа обавести најближу организациону јединицу Министарства о чињеници да лекарски прегледано лице не испуњава услове за одобравање држања и ношења оружја.

Физичко лице коме је по овом закону одобрено набављање оружја из категорије Б, односно издат оружни лист, мора надлежном органу сваких пет година односно по истеку важења лекарског уверења о здравственој способности за држање и ношење оружја, доставити ново уверење које није старије од месец дана.

Физичко лице које није задовољно издатим уверењем о здравственој способности за држање и ношење оружја, може изјавити жалбу другостепеној лекарској комисији коју именује министар надлежан за послове здравља.

Надлежни орган који је издао оружни лист физичком лицу обавезан је да одмах по издавању оружног листа о тој чињеници обавести лекара тог физичког лица у смислу закона којим се уређује здравствена заштита (у даљем тексту: изабрани лекар).

Изабрани лекар који сазна да је код физичког лица које држи и носи оружје дошло до промене здравственог стања које утиче на здравствену способност за држање и ношење оружја мора одмах по сазнању да обавести најближу организациону јединицу Министарства.

Ближе услове које, у погледу здравствене способности за држање и ношење оружја, морају да испуњавају физичка лица која држе и носе оружје прописује министар надлежан за послове здравља.

Набављање оружја из категорије Б за физичка лица Члан 13.

Захтев за набављање оружја подноси се на прописаном обрасцу уз који се даје на увид лична карта, односно други идентификациони документ, прилаже уверење о здравственој способности, доказе о оправданости разлога за набављање оружја и уверење о обучености за руковање ватреним оружјем, као исагласност за проверу и обраду личних података приликом предузимања службених радњи предвиђених овим законом, а у складу са законом који уређује заштиту података о личности.

Надлежни орган ће при одлучивању, поред доказа које приложи подносилац захтева, користити податке из евиденција које води по закону, као и податке до којих долази при вршењу својих послова у складу са овлашћењима.

Постојање услова из члана 11. тачка 9) овог закона утврђује полицијски службеник непосредним опажањем у стамбеном простору по месту пребивалишта или боравишта подносиоца захтева.

Обуке за руковање ватреним оружјем ослобођени су запослени и пензионисани припадници државних органа који по службеној дужности носе или су раније носили оружје, професионална и пензионисана војна лица, резервне војне

Поступак у случају смрти власника оружја и наслеђивање оружја

Члан 29.

У случају смрти лица које је имало регистровано оружје, лице у чијем се поседу ово оружје затекне дужно је да у року од 45 дана од смрти лица обавести најближу организациону јединицу Министарства, ради преузимања оружја. Такво оружје чуваће се у организационој јединици Министарства по месту последњег пребивалишта власника, до одређивања наследника.

У случају да за наследника оружја буде одређено малолетно лице, оружје се чува до дана стицања пунолетства наследника.

Лице које по основу наслеђа стекне оружје из категорија Б и Ц, може да то оружје преда у власништво Републике Србије. Уколико то не учини, дужно је да, у року од шест месеци од дана стицања, поднесе захтев ради издавања оружног листа или захтев за регистрацију оружја, односно пријаву држања оружја, или га онеспособи или отуђи. Ако је наследник оружја малолетно лице, овај рок почиње да тече од дана стицања пунолетства.

Ако наследник не поступи на начине утврђене у ставу 2. овог члана, наслеђено оружје прелази у власништво Републике Србије.

Поступак са нађеним оружјем и муницијом

Члан 30.

Ко нађе оружје и/или муницију дужан је да одмах обавести најближу организациону јединицу Министарства.

Нађено оружје које није регистровано, нити се потражује, прелази у власништво Републике Србије.

Поступак са несталим оружјем

Члан 31.

У случају да примети нестанак регистрованог оружја, власник је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 сата, нестанак пријави надлежном органу.

Нађено оружје чији је нестанак пријављен вратиће се власнику уколико испуњава услове прописане овим законом, осим ако је оружје доказно средство неког истражног или судског поступка, када се са њим поступа у складу са другим законом.

Руковање оружјем и давање оружја на послугу

Члан 32.

Власник оружја дужан је да њиме пажљиво рукује и да га савесно чува на начин да не дође у посед неовлашћених лица и не угрози безбедност људи и објеката.

Регистровано оружје не сме се давати на послугу, осим у случајевима предвиђеним овим законом.

Оружни лист за правна лица и предузетнике издаје се са роком важења од 10 година.

Правна лица и предузетници ће најкасније 30 дана пре истека рока важења оружног листа надлежном органу поднети захтев за издавање новог оружног листа.

Правна лица и предузетници дужни су да оружје и муницију чувају у складу са одредбама овог закона и да о њему воде прописану евиденцију.

Правна лица и предузетници дужни су да у року од 15 дана предају надлежном органу оружје и муницију који им више нису потребни, као и у случају престанка обављања делатности због које им је одобрено набављање оружја.

Надлежни орган односно Министарство одузеће решењем од правних лица и предузетника исправе, оружје и муницију уколико се у поступку утврди да не испуњавају услове прописане овим законом или другим законом који ближе уређују делатност правног лица или предузетника.

Са одузетим оружјем и муницијом поступиће се у складу са чланом 28. овог закона.

Против решења Министарства жалба није допуштена, већ се може покренути управни спор.

Посредовање у промету оружја и муниције (брокеринг)

Члан 41

Посредовањем у промету оружја и муниције (брокерингом) могу се бавити правна лица и предузетници који пре уписа наведене делатности код органа који је надлежан за вођење евиденције привредних субјеката добију решење Министарства којим је одобрено бављење том делатношћу.

Уз захтев који се подноси надлежном органу прилаже се доказ о упису у одговарајући регистар и доказ о праву власништва или уговор о дугорочном закупу пословног простора.

Одговорна лица, као и лица запослена у правном лицу или код предузетника из става 1. овог члана морају испуњавати услове из члана 11. став 1. тач. 1)–7) овог закона.

Правна лица и предузетници из става 1. овог члана дужни су да од надлежног органа прибаве одобрење пре распоређивања запослених на те послове.

Правна лица и предузетници из става 1. овог члана морају водити прописану евиденцију.

Решењем ће се одбити захтев или поништити решење којим је већ одобрено бављење посредовањем у промету оружја и муниције, уколико нису испуњени услови из овог или другог закона и ако би се тиме угрозила јавна безбедност.

- 5)** родитељ или старалац малолетног лица млађег од 16 година које је набавило односно држало оружје из категорије Д супротно члану 15. овог закона, а ако је то последица његовог пропуштања дужног надзора над малолетним лицем и ако је у могућности је да такав надзор врши;
- 6)** физичко лице које у року од осам дана од дана извршене набавке оружја не поднесе захтев надлежном органу ради издавања оружног листа у складу са чланом 17. став 1. овог закона;
- 7)** физичко лице које у року од осам дана од дана извршене набавке оружја, које већ поседује оружни лист за исту врсту оружја, не поднесе захтев надлежном органу ради регистрације оружја у складу са чланом 17. став 2. овог закона;
- 8)** физичко лице које не поднесе најкасније 30 дана пре истека рока важења оружног листа надлежном органу захтев за издавање новог оружног листа у складу са чланом 17. став 6. овог закона;
- 9)** физичко лице које је на основу колекционарске дозволе набавило оружје, а не поднесе захтев надлежном органу ради регистрације набављеног оружја или захтев за издавање оружног листа у року од осам дана од дана извршене набавке оружја у складу са чланом 18. став 3. овог закона;
- 10)** физичко лице које није у року од осам дана од дана преноса власништва односно размене поднело захтев за регистрацију оружја у складу са чланом 19. став 4. овог закона;
- 11)** странац који оружје и муницију набављену сагласно члану 23. став 1. овог закона, не изнесе из Републике Србије у року од три дана од извршене набавке у складу са чланом 23. став 3. овог закона;
- 12)** странац који оружје и муницију набављену сагласно члану 23. став 1. овог закона, приликом преласка државне границе не пријави органу надлежном за граничну контролу у складу са чланом 23. став 4. овог закона;
- 13)** физичко лице које спортско оружје носи ван отворених и затворених простора намењених за стрељачке спортове и обуку за руковање оружјем супротно члану 26. став 3. овог закона;
- 14)** родитељ или старатељ малолетног лица које је носило гасни спреј или уређај за изазивање електрошокова супротно члану 26. ст. 4. и 5. овог закона, а ако је то последица његовог пропуштања дужног надзора над малолетним лицем и ако је у могућности да такав надзор врши;
- 15)** физичко лице које не пријави трајно онеспособљено оружје надлежном органу у року од осам дана од дана онеспособљавања у складу са чланом 27. став 4. овог закона;
- 16)** физичко лице у чијем се поседу нашло оружје након смрти лица које је имало регистровано оружје, а које у року од 45 дана од смрти лица не обавести најближу организациону јединицу Министарства, ради преузимања оружја у складу са чланом 29. став 1. овог закона;

3. Пиротехничка средства и муниција

За врсту средстава чија се функција заснива на саготевању пиротехничких смеша, усвојен је назив пиротехничка средства.

Пиротехничке смеше две или више компонената које при сагоревању дају светлосне, топлотне, димне или звучне ефекте. Врло су погодне за израду специјалних врста муниције за осветљење, задимљавање, за пуњење запаљивих средстава (стрелачких и артиљериских, запаљивих обележавајућих пројектила за задимљавање, димне кутије и друго.).

4. Опасност од иницијалних експлозива и барута

Експлозивни за чије је активирање потребна мала и који су осетљиви на удар, трење, варницу и сл. зову се иницијални (примарни) експлозивни. Због тога су ове врсте експлозива погодне за пуњење каписли стрелачке муниције – погодна због тога што релативно слаб удар ударне игле „покрене“ детонацију експлозивне смеше у каписли.

Барут је врста експлозивних материја које су погодне за потискивање пројектила из цеви ватреног оружја. Погодни су због тога што се на брзину њиховог хемиског разлагања, зависно од потребе, може знатно утицати избором не само компоненти већ и обликом барутних зрнаца. Наиме произвођачи израђују баруте који брже или спорије сагоревају и одређују услове у којима се поједина врста сме употребити. Барути за ловачке пушке (сачмарице) је живљи (офанзивни) брже сагорева у односу на барут који се употребљава за карабинску муницију.

Познато је да су цеви пиштоља-револвера кратке па се за њих употребљавају барути који потпуно сагоревају пре избацавања пројектила. Зато се за пиштољску и револверску муницију користи веома „жив“ офанзиван барут.

Употреба таквих барута у карабинској муницији могао би да доведе до озбиљних оштећења карабина и озбиљне повреде стрелца.

Лаици са барутом не смеју ништа да експериментишу, а лаици су сви ониосим лица која су обучена за то, конструктора и произвођача. Опасност од барута може настати и онда кад стрелац употребљава фабрички израђен барут и од техничке контроле примљену муницију. Такав иако редак случај је могућ када се због мане на каписли или због влажног барута изврши недовољно ефикасно припаљивање барутног пуњења. Тада стрелац може стећи утисак да је метак „слагао“ (потпуно затајио) међутим због успореног барутног сагоревања хитац може „закасни“ . Стога се затварач оружја несме одмах водити нити мењати положај усмереног оружја од тридесет секунди до минут.

5. Експлозија

Експлозија је реакција односно веома важна физичко-хемиска промена експлозивне материје за коју није потребан спољни извор кисеоника.

6. Детонација

Детонација је веома брз процес експлозивног распадања. Брзина распадања се назива брзина детонације. Креће се од 2000 до 8500 м/сек.

б) Муниција великог калибра

Овај назив узима се условно и означава муницију калибра већег од 5,6мм Обухвата широк дијапазон пиштољске, револверске и пушчане муниције средишњег паљења (на данцету чауре налази се каписла која иницира паљење барутног пуњења у чаури и избацавање пројектила).

Овде ћемо набројати само неке најраспрострањеније калибре:

Пиштољска муниција (од мањег ка већим калибрима)
6,35мм, 7,65мм, 7,62мм, 9 кратка, 9 пара, 10ауто, 40siw, 45ауто, итд.

Револверска муниција (од мањег ка већим калибрима)
32long, 38specijal, 357magnum, 44magnum, итд.

Горе набројане калибре користи највећи број пиштоља и револвера на свету.

Карабинска муниција
7, 62x39, 7,9 мм, односно 8x57, 7x64, 30-06, .308win, .222rem, 223rem, 8x68, 357НН, итд.

Ова муниција се најчешће користи за потребе ловства али и у војнесврхе.

Муниција за потребе лова се од војне муниције разликује по томе што је врх пројектила направљен са „оловном главом“ док војна муниција има „пуну кошуљицу“.

ц) **ловачки патрони**-сачмена муниција, јединачно зрно:

Посебна врста муниције је она за ловачке пушке „сачмаре“. Она се најчешће ради у калибрима 12,16,20, а у себи садржи различиту сачму (крупну или ситну сачму) или јединачно зрно-куглу (немачки назив бренеке, енглески слуг).

Муниција се треба држати и чувати на сувом месту, без додира са извором топлоте. Препоручљиво је да муниција која се употребљаване буде много стара, јер постоји претпоставка да су каписла и барут навлажени и тада постоји реална опасност да метак „слаже“. Стара муниција се треба заменити новом а стара се може предати или испуцати на стрелишту уз контролу стручних лица.

Напомењујемо да је код нас дозвољена само употреба и поседовање оригиналне фабричке муниције, осим за лица којима је решењем надлежне Полицијске Управе одобрено ручно справљање муниције, а ручно прављена и препуњавана муниција је веома опасна за употребу.

ОСНОВЕ БАЛИСТИКЕ И ТЕХНИКЕ ГАЂАЊА ВАТРЕНИМ ОРУЖЈЕМ

1. Процес опаљења метка из ватреног оружја

Под опаљење метка сматра се избацавање пројектила из цеви оружја под притиском барутних гасова. Процес почиње ударем ударне игле у капислу, када њен пламен припали барутно пуњење. Сагоревањем барутног пуњења развија се знатна количина барутних гасова и веома висока температура – од 3500С. Барутно пуњење сагорева у малом простору (чаури) образована количина гасова

ибезваздушном простору. При гађању из ловачког карабина 7,62x39мм(Bo=720м/с) под углом од 1степен и 11минута остварује се домет од 800м уреалним условима. У безваздушном простору под истим углом и са истом почетном брзином домет би био 2177м.

4. Енергија и пробојност пројектила на циљу

Свако тело које се креће, па према томе и испаљује пројектил, располаже кинетичком енергијом чија количина зависи од његове масе и брзине.

$$E=mv/2$$

Из формуле се види да је брзина утицајнији чинилац од масе пројектила са дупло већом брзином постиже се дупло већа енергија. Експериментално се повећава учинак пројектила на живим циљевима (убитачност) јер је и ту потребан неки минимум енергије уз оптималне конструктивне карактеристике. На пример, код ловачког пројектила се производи „шок-ефекат“ и обавезна излазна рана, дакле пуна пробојност зивог циља.

5. Максимални домет пројектила.

Домет је највећа даљина до које у одређеним условима може доспети (долетети) испаљени пројектил. То је веома важна карактеристика ватреног оружја без обзира сто се у пракси из стрељачког оружја гађа на знатно краћим даљинама. Важна је због тога што пројектил може нанети озбиљне па и смртоносне ране и на малим дометима. Максимални домет из стрељачког оружја остварује се под полазним углом од 30 до 35 степени али његова величина може бити променљива у зависности од масе и облика пројектила каоод метеоролошких услова. На пример пројектил 7,62 x 54 без задњег конуса остварује максимални домет од 3,5км, а пројектил са задњим конусом од 930м до 5км. Домет пиштоља или револвера је око 1500м али у одређеним метеоролошким условима, јак уздужни ветар, висока температура ваздуха и сл. Може бити и 2000м. Због тога је неконтролисано руковање врло опасно.

6. Рикошет

Рикошет је усвојени назив за одскок пројектила са површине на коју је пао подрелативно малим углом. Опитима је утврђено да са земље средње тврдоће пројектили рикошетирају ако им је ударни угао мањи од 15 степени. На ораницама рикошети се јављају при ударним угловима до 12 степени, а на води до 6 степени. У зимским условима када су земља и вода смрзнути рикошети су могући и под већим угловима од поменутих. Појава рикошета је опасна зато што пројектили после одскока достижу прилично велику даљину са довољном количином енергије. На пример при гађању карабином на 150м ударни угао на равном земљушту је мањи од 1 степена. У тим условима рикошетира сваки пројектил који је промашио циљ, том приликом губи брзину око 3% и наставља лет под рикошетним углом који је већи од ударног угла до 1,5 пута што омогућава пројектилу домет и до 2000м. Сачмене куглице при рикошетирању губе брзину релативно мање у односу на карабинске пројектиле. Због тога при организовању лова треба рачунати да су куглице и после рикошетирања опасне и као и при директном удару.

ТЕХНИКА ГАЂАЊА ВАТРЕНИМ ОРУЖЈЕМ

1. СТАВОВИ ЗА ГАЂАЊЕ

Ставови су веома битни, јер они омогућују да се изврши правилно нишањење и окидање који доводе до доброг погодка.

Став треба да омогући што већу стабилност стрелца тако да се систем „тело стрелца-оружје“, приликом нишањења и окидања што мање помера.

Постоје три класична става за гађање пушком:

- **ЛЕЖЕЋИ**
- **КЛЕЧЕЋИ**
- **СТОЈЕЋИ**

Пиштољем и револвером гађа се по правилу само из стојећег става али наравно могуће је и пиштољем гађати изклучећег и лежећег става. (детаљније описано у ДОДАТКУ 1 који је саставни део ове Скрипте)

ЛЕЖЕЋИСТАВ: Овај став је најстабилнији, даје најбољу равнотежу систему „тело стрелца-оружје“. Најпогоднији је ако је тело стрелца искошено тако да са равни гађања захвата угао од 12С до 20С. Тиме је омогућено нормално дисање, а ослањање образа на кундак је равномерно и правилно. Ноге треба да буду раширене. Лева рука која носи сву тежину пушке савијена је улакту и треба да је избачена што више напред. Пушка треба да лежи не на прстима веч на длану. Глава треба да се држи право и ослоњена на кундак. Не треба се „на силу“ примичати или удаљавати од нишана. Шака којом повлачимо обарачу, обухвата врат кундака са не сувише јаким стезањем. Кажипрст не учествује при обухвату, па између њега и кундака треба да постоји зазор, лакат десне руке се одмах по обухварању врата кундака спушта слободно на под (тло, земљу ...). Лежећи став у зависности од угла лактова може да буде висок, средњи или низак. Сва три су исправна и најчешће зависе од физичких predisпозиција стрелца.

КЛЕЧЕЋИ СТАВ: Клечећи став је врло захтеван за аматерског стрелца и он се осећа врло нестабилно и несигурно, зато је потребно знати неке од основних ствари. Лакат може бити испред или иза споја колена али у оба случаја пушка ће бити врло нестабилна у бочним смеровима. Да би успешно решили наведени проблем лакат се поставља иза споја колена тиме да подлактица лежи уздуж линије бедра. То омогућује бољу бочну стабилност и омогућава нози од горњег дела тела да се смањује напор у мишићима. С већим делом телесне масе на десној пети, горњи део тела може бити опуштен тако да остатак оптерећења преузима лева подлактица (за десну руку). Леђа су у својој природној закривљености, а рамена су опуштена. Лева рука подупире пушку без управљања њоме, а десна рука благим стиском држи дршку рукохвата пушке. Десна рука је опуштена али не виси са рукохвата пушке на доле већ је у основи подигнута према горе и нагнута према напред да би се успоставио што бољи баланс. С мипићима у „неутралном“ положају пушка мора бити усмерена природно према мети.

СТОЈЕЋИ СТАВ: Стојећи став је најзахтевнији од свих. Он поставља далеко веће оптерећење на способност стрелца да остане миран да би могао опалити прецизан хитац, посебно ако су временски услови и облик тла неповољни. Главни разлог тежине овог положаја је потреба за употребом већег броја

мишића да би се тело одржало мирним. Те мишиће треба ојачати и научити контролисати један по један. Најбоље је почети положајем који је технички што савршенији и касније га кроз тренинг прилагодити свом телу и захтевима стрелишта.

